

(i) Printed Pages: 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	1	3	6
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	2
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 2nd Semester
(2042)

PUBLIC ADMINISTRATION (In all Mediums)

Paper : Indian Administration

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :— (1) Attempt *five* questions in all. Question No. 1 is compulsory. Select *one* question from each unit. All questions carry equal marks i.e. 18 each.

(2) Marks secured by Private/University School of Open Learning (USOL) students will be proportionately increased in lieu of internal assessment.

1. Attempt any *nine* of the following :

- (a) Colonial legacy
- (b) Qualifications of governor
- (c) Taxes levied by Union Government
- (d) Two ways of judicial control over administration
- (e) Article 356
- (f) Delegated legislation
- (g) Term of Lok Sabha
- (h) Nominated members of Rajya Sabha
- (i) Two functions of Supreme Court
- (j) Two functions of State Council of Ministers
- (k) Residuary powers (Centre State relations)
- (l) Two functions of State Secretariat.

9×2

UNIT—I

2. Explain in detail the features of Indian Administration. 18
3. How is the President elected ? Give his powers and functions. 6+12

UNIT—II

4. How is the Chief Minister appointed ? Discuss his position and functions. 18
5. Elaborate upon the legislative relations between Centre and State. 18

UNIT—III

6. Detailed note on composition, functions and role of High Court. 18
7. What is delegated legislation ? Give reasons for its growth in present times. 18

UNIT—IV

8. Cabinet Secretary has a very important role to play in Indian Administration. Discuss. 18
9. Discuss the structure and functions of District Administration. 18

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :— (1) सभी में से पांच प्रश्न हल करें। प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न का चयन करें। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं अर्थात् प्रत्येक के 18 अंक हैं।
- (2) प्राइवेट/यूनिवर्सिटी स्कूल ऑफ ओपन लर्निंग (USOL) के छात्रों द्वारा प्राप्त अंकों को आंतरिक मूल्यांकन के बदले आनुपातिक रूप से बढ़ाया जाएगा।

1. निम्नलिखित में से कोई नौ प्रश्न कीजिए :
 - (क) औपनिवेशिक विरासत
 - (ख) राज्यपाल की योग्यता
 - (ग) केंद्र सरकार द्वारा लगाए गए कर
 - (घ) प्रशासन पर न्यायिक नियंत्रण के दो तरीके
 - (ङ) अनुच्छेद 356
 - (च) प्रत्यायोजित विधान
 - (छ) लोकसभा की अवधि

- (ਜ) ਰਾਜਯਸਭਾ ਦੇ ਮਨੋਨੀਤ ਸਦਸਯ
- (ਜ਼) ਸਰਵੋਚ੍ਚ ਨਯਾਯਾਲਯ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਯ
- (ਯ) ਰਾਜਯ ਮੰਤਰਿਪਰਿ਷ਦ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਯ
- (ਟ) ਅਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਸ਼ਕਤਿਯਾਂ (ਕੇਂਦਰ ਰਾਜਯ ਸੰਬੰਧ)
- (ਠ) ਰਾਜਯ ਸਚਿਵਾਲਯ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਯ।

9×2

ਯੂਨਿਟ-1

2. ਭਾਰਤੀਯ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਕਾ ਵਿਸ਼ਤਾਰ ਸੇ ਵਰਨਨ ਕੀਯਿਏ। 18
3. ਰਾਸ਼ਟ੍ਰਪਤਿ ਕਾ ਚੁਨਾਵ ਕੈਸੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ? ਉਸਕੀ ਸ਼ਕਤਿਯਾਂ ਔਰ ਕਾਰਯ ਬਤਾਏਂ।

6+12

ਯੂਨਿਟ-2

4. ਮੁਖਯਮੰਤਰੀ ਕੀ ਨਿਯੁਕਤਿ ਕੈਸੇ ਹੋਤੀ ਹੈ ? ਉਸਕੇ ਪਦ ਔਰ ਕਾਰਯੋਂ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕੀਯਿਏ। 18
5. ਕੇਂਦਰ ਔਰ ਰਾਜਯ ਦੇ ਬੀਚ ਵਿਧਾਯੀ ਸੰਬੰਧੋਂ ਕੋ ਵਿਸ਼੍ਰੁਤ ਕਰੇਂ। 18

ਯੂਨਿਟ-3

6. ਉਚ੍ਚ ਨਯਾਯਾਲਯ ਕੀ ਸੰਰਚਨਾ, ਕਾਰਯੋਂ ਔਰ ਭੂਮਿਕਾ ਪਰ ਵਿਸ਼੍ਰੁਤ ਨੋਟ ਲਿਖੇਂ। 18
7. ਪ੍ਰਤਯਾਯੋਜਿਤ ਵਿਧਾਨ ਕਯਾ ਹੈ ? ਵਰਤਮਾਨ ਸਮਯ ਮੇਂ ਇਸਕੇ ਬਢਨੇ ਦੇ ਕਾਰਣ ਬਤਾਏਂ। 18

ਯੂਨਿਟ-4

8. ਭਾਰਤੀਯ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮੇਂ ਕੈਬਿਨੇਟ ਸਚਿਵ ਕੀ ਬਹੁਤ ਸਹਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ। 18
9. ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੀ ਸੰਰਚਨਾ ਔਰ ਕਾਰਯੋਂ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕੀਯਿਏ। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

- ਨੋਟ :— (1) ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਭਾਵ ਹਰੇਕ ਦੇ 18 ਅੰਕ ਹਨ।
- (2) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਕੂਲ ਆਫ ਉਪਨ ਲਰਨਿੰਗ (USOL) ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

1. ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :
 - (ੳ) ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਵਿਰਾਸਤ
 - (ਅ) ਰਾਜਪਾਲ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ
 - (ੲ) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਰ

- (ਸ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਦੋ ਤਰੀਕੇ
- (ਹ) ਅਨੁਛੇਦ 356
- (ਕ) ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਵਿਧਾਨ
- (ਖ) ਲੋਕਸਭਾ ਦੀ ਅੱਵਧੀ
- (ਗ) ਰਾਜਸਭਾ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰ
- (ਘ) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ
- (ਙ) ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ
- (ਚ) ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ (ਕੇਂਦਰ ਰਾਜ ਸੰਬੰਧ)
- (ਛ) ਰਾਜ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ।

9×2

ਯੂਨਿਟ-I

- 2. ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18
- 3. ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਿਵੇਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਉਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। 6+12

ਯੂਨਿਟ-II

- 4. ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? ਉਸਦੇ ਪਦ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
- 5. ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

- 6. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 18
- 7. ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਵਿਧਾਨ ਕੀ ਹੈ ? ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

- 8. ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
- 9. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18